

Podnikatelia požadujú digitálnu komunikáciu so štátom, ako aj automatické a prehľadné zverejňovanie informácií z verejného sektora

Dôsledkom doterajšieho prístupu štátu je čoraz väčšie zaostávanie Slovenska vo využívaní digitálnych technológií pri poskytovaní verejných služieb.

(tlačová správa)

Slovensko v posledných rokoch významne nepokročilo v zlepšovaní e-governmentu, nepodarilo sa mu nadviazať na inovatívne a priekopnícke kroky z konca minulého a začiatku tohto desaťročia. Hoci mnohé krajiny Slovensku môžu iba závidieť systémy ako Centrálny register zmlúv alebo Obchodný register na internete, iné v digitálnej agende zaradili podstatne vyššiu rýchlosť a Slovensko predbehli.

V rebríčku Organizácie spojených národov E-Government Development Index, ktorým hodnotí vyspelosť digitálnej otvorenosti krajín, a teda najmä ich schopnosť poskytovať verejné služby pomocou informačno-komunikačných technológií, bolo Slovensko ešte v roku 2008 na 38. mieste sveta. Odvtedy sa prepadlo na 67. miesto zo 193 hodnotených. Posunuli sa pred ním dokonca krajiny ako Bulharsko, Grécko alebo Chorvátsko, už tradične digitálne vyspelé Estónsko obsadilo 13. priečku. Spomedzi našich susedov sa Poľsko umiestnilo na 36. mieste, Maďarsko na 46. mieste a Česko na 50. mieste.

Aj keď digitálne technológie a internet sú na Slovensku rovnako populárne ako v iných krajinách sveta, zjavne sa nepodarilo využiť ich na zlepšenie procesov, ktoré doteraz prebiehali iba v papierovej forme. Často dochádza iba k formálnemu zverejneniu komplikovaných postupov štátu namiesto toho, aby sa procesy zjednodušili a zlepšili práve ich presunom do digitálneho sveta.

Umiestnenie štátov v celosvetovom rebríčku E-Government Development Index

	2008	2016
Estónsko	13.	13.
Poľsko	33.	36.
Chorvátsko	47.	37.
Grécko	44.	43.
Maďarsko	30.	46.
Česko	25.	50.
Bulharsko	43.	52.
Slovensko	38.	67.

Zdroj: OSN

Ako vidia podnikatelia digitalizáciu

Podnikateľská aliancia Slovenska (PAS) v spolupráci s inštitútom INEKO vykonali počas roku 2017 prieskum medzi podnikateľmi, ako hodnotia prístup k verejným informáciám, ako ich využívajú v praxi a aký majú tieto informácie prínos k transparentnosti ekonomiky a najmä štátnej správy. Mohli aj navrhnúť, akými zmenami by sa prístup k štátnym dátam dal zlepšiť. Takúto možnosť dostali najprv v anonymnom prieskume ([jeho výsledky a analýzu nájdete tu](#)) a neskôr aj v osobných rozhovoroch, ktorých sa zúčastnilo desať podnikateľov z veľkých i malých firiem, z rôznych odvetví ekonomiky (zhrnutie odpovedí nájdete tu). Rozhovory priniesli tieto závery:

- Podnikatelia iba zriedka využívajú infožiadosti, všetko čo by mohli potrebovať, požadujú automaticky zverejňovať na internete.
- Podnikatelia využívajú hlavne portály, ktoré sú jednoduché, prehľadné a poskytujú im potrebné informácie. Ide napríklad o Centrálny register zmlúv, Obchodný register, Vestník verejného obstarávania alebo Register rozsudkov. Na mnohých portáloch podľa nich treba zlepšiť prehľadnosť, intuitívnosť, logickú štruktúru informácií, vyhľadávanie, možnosti sťahovania a tlačenia.
- Najväčšia kritika sa zniesla na portál slovensko.sk, ktorý je podľa podnikateľov zaostálý a neprehľadný. Kritizujú tiež nepraktické zverejňovanie príloh súťažných podkladov na portáli Úradu pre verejné obstarávanie, ktoré sú zverejňované jednotlivo, často ide o desiatky, na veľkých stavbách aj stovky súborov. V Centrálnom registri zmlúv niekedy chýbajú dodatky, resp. nie sú uvedené pri pôvodnej zmluve, niekedy sú dokonca pod iným názvom a sú tak ťažko vyhľadateľné.
- Podnikatelia požadujú lepšiu digitálnu komunikáciu so štátom. Služiť na to by mal jeden portál, kde by sa sústreďovali všetky dôležité informácie. Mohlo by ísť napríklad o portál slovensko.sk, prostredníctvom ktorého by si štátne inštitúcie medzi sebou vymieňali rôzne dokumenty, aby ich podnikatelia nemuseli doručovať každej inštitúcii zvlášť. Vyžadovanie overených výpisov a osvedčení, ktoré sú k dispozícii vo verejných registroch, by sa malo zakázať. Ako príklad digitálnej komunikácie uviedli požiadavku, aby pri výstavbe bolo možné zadať číslo parcely a automaticky by im chodili notifikácie, ak sa s ňou niečo deje, aké dokumenty sú k nej vydané. Ďalším príkladom je zvýšenie prehľadnosti súdnych úkonov pri konaní podľa spisovej značky, aby sa dalo overiť, ako sa prípad posunul.
- Podnikatelia tiež požadujú na jednom mieste a prehľadne zverejniť všetky zákonné požiadavky na podnikateľov – hygienické, zdravotné a podobne.
- Viacero podnikateľov by uvítalo zavedenie možnosti pripomienkovať súťažné podklady dopredu s cieľom obmedziť výskyt zmanipulovaných súťaží, či z nevedomosti zle nastavené podmienky. Po vyhlásení tendra už totiž obstarávatelia väčšinou zamietajú aj odôvodnené žiadosti o nápravu. Následne tak podnikateľom zostáva rozhodovanie, či ešte podať námietky na Úrad pre verejné obstarávanie (ktoré súťaž zdržia a niekedy si vynútiť aj jej zrušenie) alebo sa vzdať a akceptovať nekorektnosť súťaže. Podmienkou úspechu odôvodnených námietok je totiž funkčný a predvídateľný Úrad pre verejné obstarávanie, ktorý dokáže o námietkach rozhodovať rýchlo a objektívne, čo dnes, žiaľ, často neplatí.

- Podnikatelia sú presvedčení, že osoby, ktoré majú dobré kontakty na úradoch, sa k informáciám dokážu dostať pohodlnejšie, dopredu a exkluzívne, z čoho finančne ťažia. Ide napríklad o informácie v súvislosti s možnosťou čerpať eurofondy, dotácie, zúčastniť sa pripravovaných verejných obstarávaní, ale aj o informácie ohľadom zmien v legislatíve.
- Pokiaľ ide o zmeny v zákone o slobodnom prístupe k informáciám, podnikatelia sú za zverejňovanie údajov o dcérskych firmách štátu, miest či regiónov, analýz, štúdií, platov verejných funkcionárov, zjednodušene všetkého, čo sa produkuje za verejné zdroje. Požadujú tiež zverejňovať rozhodnutia prokuratúry.
- Od infozákona očakávajú, že stanoví jasné podmienky, aby sa úradníci nemohli vykrúcať a vyhovárať, ak sa im do zverejnenia informácií príliš nechce.

[Celý prieskum a analýzu nájdete na internetovej stránke PAS a INEKO.](#)

Podnikateľská aliancia Slovenska

Bratislava, 15. januára 2018

Informáciu poskytol: Peter Kremský, výkonný riaditeľ PAS
tel.: 02/ 582 33 481, 0905 821 525; e-mail: kremsky@alianciapas.sk
www.alianciapas.sk